

ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ

ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ є першою економічною дисципліною, з вивчення якої починається ваше знайомство з майбутньою спеціальністю. Головне завдання для вас полягатиме в оволодінні мовою науки та опануванні економічних принципів і законів, тобто це буде своєрідна початкова економічна підготовка. Вона повинна дозволити вам орієнтуватися в основних економічних проблемах, у різних течіях економічної думки, і сприятиме кращому сприйманню інших економічних дисциплін.

Втім, перед вами стоїть задача не лише набуття професійних знань, але й розвитку світогляду. Лише економічно освічена людина може відчувати всю складність процесів, що відбуваються у навколишньому світі, зрозуміти їхні причини, не плутаючи їх при цьому з наслідками, та виділити з них головну. На жаль, це не так часто можна спостерігати як у політичних баталіях, так і у міркуваннях на побутовому рівні.

Програма курсу побудована таким чином, щоб ви могли отримати уяву про існуючі альтернативні погляди на головні економічні проблеми. У більшості тем застосований хронологічний підхід (*in order of appearance*), адже багато ідей економістів минулого зберігають свою актуальність і донині. Подібний підхід виключає авторитарні методи викладання і надає можливість виявити та обґрунтувати власну точку зору. Лише ті висновки, до яких ви прийдете самостійно, будуть формувати вашу позицію.

Вивчення курсу політекономії має певну логічну послідовність. Темі поділені на 6 розділів.

Перший розділ охоплює питання виникнення і розвитку економічної думки, предмету і методу економічної теорії. Це знайомство з історією науки, її минулим і сьогоденням. Це аналіз змін, які відбувалися з предметом науки і навіть з її назвою.

Другий розділ присвячений найбільш загальним питанням ринкового господарства. Безперечними підвалинами сучасної цивілізації справедливо вважаються демократія і ринок, тож цілком природно, що починати треба з ринкового господарства, товару і грошей.

У третьому і четвертому розділах розглядаються основи відповідно мікро- та макроекономіки. Це підготовка до вивчення цих дисциплін у найближчому майбутньому. Ви повинні підійти до цього озброєними початковими знаннями та логікою викладення основних проблем.

П'ятий розділ охоплює теоретичні проблеми світового господарства, економічні закономірності його розвитку. Засвоєння цих аспектів теорії дозволить охопити таким чином усі рівні економічного життя, – починаючи від окремого підприємства, через національну економіку до світового ринку.

Нарешті, шостий розділ допомагає висвітлити особливості сучасного економічного життя України. Звісно, що студенти наприкінці другого триместру не в змозі відповісти на всі злободенні питання, відповіді на які

ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ

шукають вже не один рік вітчизняні вчені, політики та урядовці. Але ваша задача поки обмежується усвідомленням зв'язку цих проблем з теоретичними положеннями. До того ж подальше вивчення інших економічних дисциплін набуває таким чином практичного змісту, орієнтує на розв'язання конкретних задач, що стоять перед нашою країною.

У підручнику ви знайдете весь комплекс матеріалів, які необхідні для ґрунтовного засвоєння курсу. Стислий конспект лекцій, звичайно, не дозволить охопити весь спектр проблем, отримати відповіді на всі питання, – саме тут у нагоді стане перелік літератури, що рекомендована з кожної теми.

Для перевірки набутих знань наводиться перелік термінів і категорій. Будьте уважні! – відтепер ці слова мають поповнити ваш активний лексикон. Нам належить розмовляти з вами однією мовою.

Також цілком доречно “персоніфікація” економічної теорії (особливо після десятиріч марксистсько-ленінської монополії) – для цього рекомендується у кожній темі усвідомити внесок економістів у розробку тієї чи іншої теорії. Тож будьте знайомі!

Питання для самоконтролю будуть у центрі обговорень на практичних заняттях, саме навколо них точитимуться дискусії. Пошук вірних рішень сприятиме формуванню у вас економічної культури – вміння раціонально мислити, виражати свої думки, слухати опонента, йти на компроміс. Але будьте уважні, економіка

цікава тим, що при спорі протилежних думок правими можуть виявитися обидва боки. Не чекайте однозначних рішень!

Питання для письмової домашньої роботи наведені під рубрикою “для тих, у кого є час читати не лише підручники (поміркувати)”. Спробуйте знайти час на їх виконання. Це має бути своєрідний міні-твір (one-page essay).

Нарешті, з метою перевірки творчого засвоєння чергової теми наприкінці додається газетна стаття, яка має певне відношення до викладеного вище матеріалу. Яке саме – це вам потрібно з’ясувати.

Виконання всіх запропонованих завдань теми (до цього слід прагнути), допоможе вам піднятися ще на один щабель в опануванні економічної теорії, створити тим самим підвалини для подальшої економічної освіти.

...А загалом, майбутня професія вимагатиме від вас всебічності. За авторитетним висловом Дж.Л.С. Шекла, справжній економіст має бути “математиком, філософом, психологом, антропологом, істориком, географом, фахівцем у галузі політики, майстром літературного стилю і до того ж ще людиною, що знає реальне життя, має практичний досвід у сфері бізнесу і фінансів, він повинний розбиратися у проблемах державного керування і добре знати чотири або п’ять мов”.